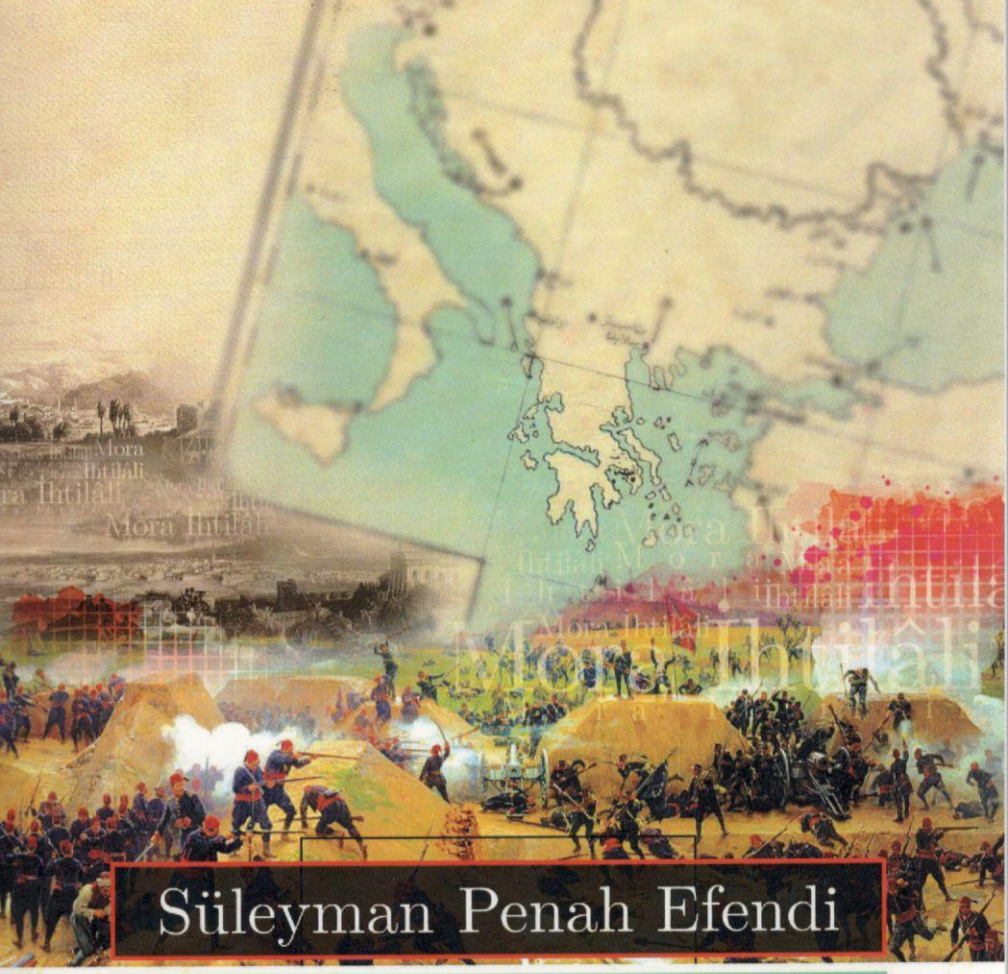

Süleyman Penah Efendi

Mora İhtilâli

(1770)

HAZIRLAYAN
ABDULLAH ZARARSIZ

AKÇAĞ

MORA İHTİLÂLİ (1770)
Süleyman Penah Efendi

Yayına Hazırlayan: Abdullah Zararsız

Akçağ Yayınları: 1472
Tarih: 80

ISBN: 978-605-342-391-1

1. Baskı / Ankara, Aralık 2017

Kitabın içeriği ile ilgili
tüm hukuki sorumluluk hazırlayanına aittir.

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 11382

Sayfa Düzeni: Emel YALÇIN

© Akçağ Yayınları 2017
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak Akçağ Yayınları'na aittir. İzinsiz kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.

Baskı: SONÇAĞ Matbaacılık
İstanbul Caddesi İstanbul Çarşısı 48/48-49
İskitler/ANKARA

Akçağ Basım Yayım Pazarlama A.Ş.
Tuna Cad. No. 8/1 Kızılay-Ankara

Tel: (312) 432 17 98 - 433 86 51
Faks: (312) 432 28 52

e-posta: akcag@akcag.com.tr
www.akcag.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 9

KISALTMALAR LİSTESİ 11

GİRİŞ 13

1. SÜLEYMAN PENAH EFENDİ
VE MORA İHTİLALİNE DAİR ESERİ 13
a. Süleyman Penah Efendi Kimdir? 13
b. Mora İhtilâline Dair Eseri 17

2. MORA İSYANININ GELİŞİMİ VE SONA ERMESİ 21
a. Mora'nın Tarihi 21
b. 1770 Mora İsyanı 25

3. SÜLEYMAN PENAH EFENDİ
VE ISLAHATA DAİR DÜŞÜNCELERİ 33
a. Askeri Alanda Yapılması Gereken Islahatlar 34
b. Arnavutluk ve Arnavutlar 37
c. Taşrada Yapılması Gereken Islahatlar 38
d. Tarımsal Üretim ve Ticaret 41
e. Sonuç 42

Kaynakça 45

METİN 51

Tertîb-i Mukaddemât-ı Kefere-i Moskov ez-Berây-ı Hıyânet.....57
Vürûd-ı Tebdîl-i Heyy ü Ziyy Moskoviyyü'l-Asl
der-Cezîre-i Mora be-Nâm Hacı Murad.....59
İhbâr-ı Tercümân-ı Mora.....63
Zuhûr-ı Ba'zı Sefâyin-i Moskov der Liman-ı Manya.....64
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Gaston 'an-Cânib-i Küffâr.....64
Keyfiyet-i Muhâsara-i Varoş-ı Balyabadra
ve Kal'a 'an-Cânib-i Küffâr.....66
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Arkadya 'an-Cânib-i Küffâr.....67
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasabât-ı Karitana
ve Londar ve Fenar 'an-Cânib-i Küffâr.....68
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Kalavrita 'an-Cânib-i Küffâr.....68
Keyfiyet-i Muhâsara-i Vostice 'an-Cânib-i Küffâr.....69
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Kalamata 'an-Cânib-i Küffâr.....70
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Andrusa 'an-Cânib-i Küffâr.....70
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Mizistre 'an-Cânib-i Küffâr
ve Zuhûr-ı Sû-i Tedbîr Der-miyân-ı Ahâlî.....70
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kal'a-i Koron 'an-Cânib-i Küffâr.....71
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kal'a-i Anavarin 'an-Cânib-i Küffâr.....71
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kal'a-i Modon 'an-Cânib-i Küffâr.....71
Keyfiyet-i Muhâsara-i Kasaba-i Traboliçe 'an-Cânib-i Küffâr.....71
Zikr-i Fütûhât-ı Mora ve Halâs-ı Kal'a-i Balyabadra
ez-Muhâsara-i Küffâr.....72
İrsal-i 'Asker 'an-Cânib-i Badra ez-Berây-ı
Feth-i Kasaba-i Gaston.....75
Feth-i Kasaba-i Vostice.....76
Feth-i Kasaba-i Kalavrita.....76
Halâs-ı Kal'a-i Modon ez-Muhâsara-i Küffâr
ve İnhizâm-ı Küffâr der-Pîşgâh-ı Kal'a.....76

Ahvâl-i Ticâret ve Metâ' 148
Evsâf-ı Metâ' ez-Berây-ı Zarar-ı Hâss ve 'Âmm ve Sâ'ir 150
Evsâf-ı Hutût-ı Şerîfe ve Evâmir-i 'Aliyye 154
Evsâf-ı Medreseler ve Kütübhâneler ve Cevâmi' 155
Hâtime-i Risâle-i Fakîrânem 155
Zeyl-i Haber-i Râhib 156

Süleyman Penah Efendi'nin *Mora İhtilâli* isimli eseri, 1770'te Mora'da Rusların teşviki ile Rumların başlattığı büyük isyanı anlatır. Müellif, ilk bölümde isyanın gelişimini ve bastırılmasını; ikinci bölümde ise Osmanlı Devleti'nin merkezde ve taşrada yapmasını arzuladığı ıslahatları anlatmıştır.

Mora İhtilâli, Süleyman Penah Efendi'nin Moralı olması ve isyan sırasında Mora'da bulunması nedeniyle birinci elden gözlemlere dayanmakta ve önem arz etmektedir.

Eser, Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne en büyük etkisi olarak kabul edilen milliyetçi isyanların ilk tohumlarının, ihtilalden önceki dönemlerde atıldığını göstermektedir. Eser, ayrıca Süleyman Penah Efendi'nin gözünden XVIII. yüzyıl sonlarına doğru Osmanlı taşrasının durumuna dair izlenimler sunmaktadır.

AKÇAĞ
www.akcag.com.tr
9 786053 423911
/ akcagyayinlari